

Økonominytt

EUROGRUPPEN OG ECOFIN	2
EUROGRUPPEN 20. MARS	2
<i>Stabilitets- og vekstpakten – Eurolandenes budsjettplaner for 2017</i>	<i>2</i>
<i>Tematisk drøfting av pensjonssystemers bærekraft</i>	<i>2</i>
<i>Det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas</i>	<i>4</i>
ECOFIN 21. MARS	5
<i>Merverdiavgift - sats for elektroniske publikasjoner</i>	<i>5</i>
<i>Merverdiavgift – midlertidig generell omvendt avgiftsplikt</i>	<i>7</i>
<i>Det europeiske semesteret – anbefalinger for euroområdet samlet</i>	<i>9</i>
<i>Det europeiske semesteret – landrapporter og makroøkonomiske ubalanser</i>	<i>9</i>
<i>G20s finansministermøte i Baden-Baden 17.-18. mars</i>	<i>11</i>
<i>Oversikt over arbeid med finansmarkedssaker</i>	<i>11</i>
<i>Høring om europeiske finanstilsyn (ESAs – European Supervisory Authorities)</i>	<i>12</i>
FINANSMARKEDSAKER	13
HANDLINGSPLAN FOR DETALJHANDEL MED FINANSIELLE TJENESTER	13
OPPDATERING ANDRE FINANSMARKEDSAKER	15
<i>Revisjon av 4. hvitvaskingsdirektiv</i>	<i>15</i>
<i>Verdipapirisering</i>	<i>16</i>
<i>PRIIPS-forordningen (forordningen om dokument med nøkkelinformasjon om sammensatte investeringsprodukter)</i>	<i>16</i>
<i>Ekvivalens i finanssektoren</i>	<i>17</i>
<i>Basel-standarder</i>	<i>17</i>
<i>Ivaretagelse av forbrukeres interesser i politikktutforming innen finansielle tjenester</i>	<i>18</i>
<i>Høring om europeiske finanstilsyn (ESAs – European Supervisory Authorities)</i>	<i>18</i>
<i>FinTech – høring</i>	<i>18</i>
<i>Oversikter/taler</i>	<i>18</i>
EUS LANGTIDSBUDSJETT 2014-20 – MIDTVEISGJENNOMGANG	19
KOMMISJONENS FORSLAG TIL MIDTVEISGJENNOMGANG	19
RÅDETS POSISJON	20
SAMMENSTILLING	21
EUROPAPARLAMENTETS BEHANDLING	22
VIDERE PROSESS	22

Eurogruppen og ECOFIN

- Eurogruppen ble enig om et rammeverk for benchmarking av pensjonssystemenes bærekraft med utgangspunkt i beste praksis i euroområdet.
- Det ble ikke gjort fremskritt i arbeidet med Hellas-programmet, men samtaler på politisk nivå fortsetter.
- De fleste EU-landene støtter et forslag om å åpne for lave merverdiavgiftssatser på elektroniske bøker for å sikre likebehandling med trykte publikasjoner. Formannskapet sikter mot enighet i løpet av første halvår i år.
- ECOFIN vedtok anbefalinger om den økonomiske politikken i euroområdet samlet.

Eurogruppen 20. mars

Eurogruppen drøftet landenes budsjettplaner for 2017, pensjonssystemers bærekraft og det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas.

Stabilitets- og vekstpakten – Eurolandenes budsjettplaner for 2017

Eurogruppen gjennomgikk eurolandenes utkast til budsjettplaner i desember (for Spania og Litauen i januar da disse landene hadde regjeringer på plass). Budsjettplanene fra seks land - **Tyskland, Estland, Frankrike, Luxembourg, Nederland og Slovakia** – ble vurdert å oppfylle Stabilitets- og vekstpaktens krav i 2017, budsjettplanene fra fem land - **Irland, Latvia, Malta, Spania og Østerrike** – å «oppfylle i hovedsak» og syv land – **Belgia, Finland, Italia, Kypros, Litauen, Portugal og Slovenia** – fikk stempelet «risiko for ikke å overholde» Stabilitets- og vekstpakten.

Diskusjonen i Eurogruppen 20. mars tok utgangspunkt i vinterprognosene fra februar. Hovedbildet er som i desember/ januar unntatt for Portugal, der utsiktene har bedret seg siden forrige runde. Kommisjonen er i dialog med Italia om å gjennomføre en strukturell budsjettkonsolidering svarende til 0,2 pst. av BNP for å unngå å havne i underskuddprosedyre. Blant eurolandene er i dag Portugal, Frankrike og Spania underlagt denne prosedyren i tillegg til Hellas, som har økonomisk tilpasningsprogram.

Diskusjonen denne gangen var en mellomstasjon ettersom Kommisjonen i mai vil legge frem oppdaterte budsjettanalyser basert på Eurostats validering av statsregnskapet for 2016, landenes stabilitets- og reformprogrammer samt egne anslag i vårprognosen. Eurogruppen og ECOFIN vil da få seg forelagt Kommisjonens anbefalinger om medlemslands budsjett for 2017, herunder om endringer i status iht. Stabilitets- og vekstpaktens underskuddprosedyre.

Tematisk drøfting av pensjonssystemers bærekraft

Eurogruppen gjennomfører regelmessige diskusjoner av temaer som har stor felles betydning for økonomisk vekst og sysselsetting. Temaet denne gangen var pensjonssystemer, som er av stor betydning for bærekraften i offentlige finanser.

I juni 2016 vedtok Eurogruppen en uttalelse om felles prinsipper for å styrke pensjonssystemenes bærekraft. Prinsippene, som skal rettlede medlemsland ved gjennomføring av reformer på dette området, omfatter: 1) sikre seg mot risiko knyttet til demografiske

*Kommende møter
Maltas formannskap
våren 2017*

**Eurogruppen og
ECOFIN:**

6.-7. april (uformelt)
22.-23. mai
15.-16. juni

Det europeiske råd:

22.-23. juni

endringer og makroøkonomiske sjokk. Innføring av levealderjustering i pensjonssystemene har i denne sammenheng vist seg særlig effektiv, 2) politikk med sikte på å få eldre til å stå i arbeidsstyrken gjennom aktive tilretteleggingstiltak og reduserte muligheter for tidlig avgang fra arbeidslivet, 3) føre en politikk som sikrer best mulig bruk av hele arbeidsstyrken og 4) sikre allmenn oppslutning og politisk enighet om reformene for at disse skal være varig vellykkede. I denne sammenhengen er det viktig å etablere felles forståelse for utfordringene pensjonssystemene står overfor, samt sørge for konstruktiv dialog med berørte grupper og hensiktsmessig innfasing av reformer.

Left to right: Hans Jörg Schelling, Pierre Moscovici, Jeroen Dijsselbloem and Benoît Cœuré: Austrian Federal Minister for Finance, Member of the European Commission, President of the Eurogroup and the Member of the Executive Board of the European Central Bank. Photo: European Union

Eurogruppen ble i møtet 20. mars enig om et rammeverk for benchmarking av pensjonssystemenes bærekraft med utgangspunkt i beste praksis i euroområdet. Benchmarkingen vil i første rekke basere seg på to sentrale bærekraftindikatorer for offentlige finanser: 1) størrelsen på engangsjustering som kreves i form av akkumulert bedring av den strukturelle primærbalansen (uten rentebetaling) i fem år og deretter holdt uendret i de 15 påfølgende årene for å få gjeldsraten tilbake til 60 pst. av BNP og 2) størrelsen på justeringen i dagens strukturelle primærbalanse som kreves for å oppfylle den inter-temporale budsjettbetingelsen med uendelig tidshorisont. I begge indikatorne forutsettes det at økte utgifter som følge av aldrende befolkning dekkes inn. I tillegg er det utarbeidet såkalte «flankerende» indikatorer, som skal utfylle de to sentrale indikatorne for å ta hensyn til spesifikke forhold ved vurderingen av det enkeltlands pensjonssystem.

Den første benchmarkingen skal finne sted neste år og deretter hvert tredje år. Benchmarkingen vil inngå som en del av den etablerte overvåkingsprosessen, særlig den treårige rapporten «Ageing Report», der også Norge deltar.

Under pressekonferansen etter møtet uttrykte Eurogruppens formann Dijsselbloem seg godt fornøyd med enigheten om benchmarking på pensjonsområdet, som kan bidra positivt til det generelle arbeidet med offentlige finansers bærekraft. Han viste også til at eurolandene med dette hadde utviklet sin andre benchmark for offentlige finanser. Den første omfattet skatt på arbeid, som ECOFIN vedtok i september 2015.

Eurogruppens uttalelse om benchmarking av pensjonssystemenes bærekraft ligger [her](#).

Det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas

Ferdigstillingen av den andre statusgjennomgangen i det greske økonomiske tilpasningsprogrammet, som skulle vært ferdigstilt i oktober 2016, har stadig blitt utsatt. For å komme i mål må partene enes om reformtiltak, som Hellas skal gjennomføre. Når dette er avklart, vil Hellas få stilt nye lån til disposisjon. Landet har ikke behov for nye lån før i juli 2017. Arbeidet med statusgjennomgangen stoppet etter hvert mer eller mindre opp som følge av uenighet mellom Hellas og særlig IMF samt mellom IMF og EU-institusjonene.

Eurogruppen vedtok 20. februar at tekniske eksperter fra EU-institusjonene og IMF skulle gjenoppta forhandlinger i Aten i løpet av uken etterpå, for å søke å komme til enighet med greske myndigheter om skatte- og pensjonsreformer samt øvrige følsomme reformtiltak, som i arbeidsmarkedet, energisektoren og privatiseringer. Grunnlaget for enigheten var at Hellas skal gjennomføre reformer i pensjons- og skattesystemet, som skal sikre at målet om et rentekorrigert budsjettoverskudd (primæroverskudd) på minst 3,5 pst. av BNP på mellomlang sikt nås. Til sammen skal pensjons- og skattereformene styrke budsjettet med 2 pst. av BNP. Dersom målet om det rentekorrigerte budsjettoverskuddet nås i det enkelte år, skal den greske regjeringen kunne bruke det overskytende til å gjennomføre vekstfremmende tiltak. Institusjonene og den greske regjeringen skal enes om innholdet i de vekstfremmende tiltakene. Opplegget øker sannsynligheten for at IMF vurderer de greske statsfinansene som bærekraftige og dermed deltakelse i programmet.

Etter februarmøtet i Eurogruppen har den greske regjeringen bedt Verdensbanken om teknisk assistanse og lån på 3 milliarder euro for å reformere arbeidsmarkedet.

I Eurogruppens møte 20. mars orienterte representantene for kreditorene (Kommisjonen, IMF, ESM og ECB) og Hellas' finansminister Tsakalotos om arbeidet med statusgjennomgangen. De tekniske ekspertene fra institusjonene hadde avsluttet forhandlingene i Aten ettersom det ikke var mulig å komme til omforente løsninger på de gjenstående tiltakene. Representantene for kreditorene understreket at forsinkelsene med den andre statusgjennomgangen vil ha negative følger for den økonomiske veksten og budsjettutviklingen.

Eurogruppen var enig om at «intensive forhandlinger» mellom Eurogruppens formann Dijsselbloem, finansminister Tsakalotos, EU-institusjonene og IMF skal fortsette i Brussel i et forsøk på å få en rask avklaring av de mest følsomme reformene. Temaene for forhandlingene er reformer i pensjonssystemet, arbeidsmarkedet og noen skattesaker. Dersom disse kommer på plass, øker muligheten for å kunne presentere en samlet pakke for behandling i Eurogruppen.

Under pressekonferansen etter møtet pekte Dijsselbloem på at det er sterk vilje blant alle involverte parter til å komme til enighet om de gjenværende reformene og dermed slutføre den andre statusgjennomgangen så snart som mulig. Han understreket at mye arbeid gjensto slik at det langt fra var sikkert at Eurogruppens avklaring kunne finne sted under møtet 7. april. ESMs administrerende direktør Regling uttalte at selv om neste store forfall på gresk statsgjeld er i juli, er det viktig å ferdigstille gjennomgangen snarest mulig av hensyn til tilliten blant næringsdrivende og forbrukere.

Regling opplyste under pressekonferansen at han i brev til finansminister Tsakalotos hadde bedt om en oversikt over Verdensbankens evt. engasjement i Hellas på grunn av låneopptaket på 3 milliarder euro.

Kommentar

Dijsselbloems parti (Arbeiderpartiet) hadde sterk tilbakegang ved valget i Nederland 15. mars. Dermed er hans periode som finansminister sannsynligvis over når ny regjeringskoalisjon er dannet. Regjeringsforhandlinger tar tradisjonelt noe tid i Nederland. Dijsselbloem vil være Eurogruppens leder inntil den nye regjeringen er dannet. Deretter er det opp til hans kollegaer i Eurogruppen å avgjøre om han får fortsette ut mandatperioden i januar 2018. Dijsselbloem selv har gitt uttrykk for et ønske om å fortsette. (Regelverket om Eurogruppen krever at *kandidater* til ledervervet må være en sittende finansminister, mens det samme kravet ikke gjelder dersom gruppens formann går av som finansminister i løpet av mandatperioden.)

ECOFIN 21. mars

ECOFIN drøftet denne gangen merverdiavgift på elektroniske bøker, midlertidig generell omvendt merverdiavgiftsplikt, det europeiske semesterets landrapporter og dybdeanalyser om makroøkonomiske ubalanser. I tillegg ble det orientert om G20s finansministermøte 17.-18. mars, og anbefalinger om den økonomiske politikken i euroområdet ble formelt vedtatt.

Pressemeldinger og konklusjoner fra møtet ligger [her](#).

Merverdiavgift - sats for elektroniske publikasjoner

Kommisjonens forslag til endringer i merverdiavgiftsdirektivet fra 1. desember 2016 er del av tiltakspakken for elektronisk handel. Forslaget innebærer at medlemslandene vil stå fritt til å benytte samme sats i merverdiavgiften for elektroniske som for trykte publikasjoner. Etter gjeldende regler kan medlemsstatene ilegge merverdiavgift med lav sats (minimum 5 pst.) for trykte publikasjoner, men direktivet gir ikke (automatisk) mulighet for lav sats for elektroniske publikasjoner. Mange medlemsland benytter i dag lave satser for trykte publikasjoner.

Videre innebærer Kommisjonens forslag at minimumssatsen på 5 prosent i merverdiavgiften ikke skal gjelde for publikasjoner, verken trykte eller elektroniske. I dag er enkelte medlemsland er omfattet av et unntak som tillater sats under minimumssatsen (super-lav sats) eller nullsats for trykte publikasjoner. Kommisjonens forslag innebærer altså at alle medlemslandene skal stå fritt til å benytte super-lave satser eller nullsats for publikasjoner, både trykte og elektroniske.

Til ECOFIN-møtet forelå det et [notat](#) og et [kompromissforslag](#) fra det maltesiske formannskapet. I notatet ber formannskapet om tilslutning til å arbeide videre med utgangspunkt i Kommisjonens forslag, dvs. at alle land tillates å benytte super-lave satser eller nullsats for

publikasjoner. Formålet med diskusjonen i ECOFIN var å gi retningslinjer for det videre tekniske arbeidet i arbeidsgruppene, og ECOFIN ble derfor ikke bedt om å ta stilling til kompromissforslaget.

I sitt innlegg la skattekommissær Moscovici vekt på at Kommisjonens forslag tilbakefører nasjonal suverenitet på merverdiavgiftsområdet. Det blir opp til det enkelte medlemsland om de ønsker å benytte seg av muligheten til å sette lavere sats på publikasjoner. Moscovici varslet også at Kommisjonen til høsten vil legge fram et forslag med endringer i satsstrukturen i merverdiavgiften. Formålet vil være å gi medlemslandene større fleksibilitet i satsfastsettelsen også for andre grupper av varer og tjenester.

Michael Noonan, Sven Sester and Dana Reizniece-Ozola 20/03/2017. Irish Minister for Finance, Estonian Minister for Finance and Latvian Minister for Finance. Photo: European Union

Langt de fleste medlemslandene som tok ordet under diskusjonen uttrykte støtte til forslaget om likebehandling av elektroniske og trykte publikasjoner i merverdiavgiften. Tsjekkia pekte imidlertid på at lav sats for én type elektronisk tjenester kan gjøre elektroniske tjenester sårbare for nye former for svindel. Slovakia pekte på behovet for å definere hva som utgjør en elektronisk publikasjon for å avgrense mot andre elektroniske tjenester med full sats. Når det gjaldt spørsmålet om å fjerne minimumssatsen på 5 prosent for publikasjoner (både trykte og elektroniske) var medlemslandene delte, med et lite flertall for fjerning av bestemmelsen. Tilhengerne av å fjerne minimumssatsen la vekt på at alle medlemsstatene bør ha de samme mulighetene, mens motstanderne pekte på at spørsmålet om nye super-lave satser eller nullsatser bør ses i sammenheng med Kommisjonens kommende forslag, som er planlagt til høsten. Storbritannia tok opp spørsmålet om fri satsfastsettelse for sanitærprodukter for kvinner (bind og tamponger) og håpet på rask avklaring.

Danmark ba om en uttalelse fra Rådets Legal Service på om formannskapetets kompromissforslag var i tråd med den nylige [avgjørelsen](#) i European Court of Justice (ECJ). Avgjørelsen fra 7. mars 2017 dreier seg om merverdiavgiftsdirektivets gyldighet i den grad direktivet utelukker redusert sats for digitale bøker distribuert elektronisk. Legal Service anser formannskapetets kompromissforslag for å være i tråd med avgjørelsen fra ECJ. Det har vært en utvikling i rettspraksis de siste årene, sa Legal Service. I en avgjørelse fra 2014 lot ECJ det være opp til medlemstatene å tolke om merverdiavgiftsdirektivets lave sats for bøker fikk anvendelse for elektroniske bøker. Tolkningen skulle gjøres i lys av nasjonale forbruksvaner. Den nye avgjørelsen fra 2017 slår imidlertid fast at elektronisk og fysisk distribuerte bøker er i sammenlignbar situasjon siden de bidrar til felles målsettinger. Til tross for dette mener ECJ at ulik avgiftsmessig behandling kan forsvares fordi elektroniske publikasjoner er omfattet av de generelle merverdiavgiftsreglene for elektroniske tjenester. Legal Service oppsummerte med at elektroniske og fysiske publikasjoner er sammenlignbare, men at lovgivende myndighet – både på nasjonalt nivå og på EU-nivå – likevel har betydelig handlingsrom innenfor direktivets rammer når det kommer til satsfastsettelse. Følgelig er ikke domsavjørelsen til hinder for formannskapetets kompromissforslag, konkluderte Legal Service.

Det tekniske arbeidet vil fortsette i rådets arbeidsgrupper, og formannskapet er optimistisk mht. å oppnå enighet i løpet av dette halvåret.

Merverdiavgift – midlertidig generell omvendt avgiftsplikt

ECOFIN hadde også en diskusjon av Kommisjonens [forslag fra 21. desember 2016](#) om midlertidig unntak fra merverdiavgiftsdirektivet for å innføre generell omvendt avgiftsplikt. Kommisjonens forslag innebærer at land som er svært utsatt for merverdiavgiftsvindel, midlertidig kan innføre omvendt avgiftsplikt for større transaksjoner mellom næringsdrivende. Omvendt avgiftsplikt innebærer at ansvaret for beregning og betaling av merverdiavgift flyttes fra selgeren til kjøperen. Enkelte medlemsland ønsker å innføre generell omvendt avgiftsplikt som et tiltak mot svindel. Medlemsland med store problemer knyttet til merverdiavgiftsvindel skal kunne søke om å innføre midlertidig generell omvendt avgiftsplikt. For å regnes som et land med store svindelproblemer, må landet ha et særlig høyt avvik mellom beregnet og faktisk innbetalt merverdiavgift (merverdiavgifts-gap) og en vesentlig andel av merverdiavgifts-gapet må skyldes karusellsvindel. Kommisjonens forslag er nærmere omtalt i [Økonominytt nr. 1/2017](#).

Til ECOFIN-møtet forelå det et [notat](#) og et [kompromissforslag](#) fra det maltesiske formannskapet. Flere medlemsland er bekymret for at generell omvendt avgiftsplikt i en medlemsstat kan føre til merverdiavgiftsvindel flytter til andre medlemsstater. For å forhindre dette, foreslår formannskapet at land som innfører omvendt avgiftsplikt må informere andre medlemsland om personer som kan tenkes å flytte sine svindel-aktiviteter til andre medlemsland. Formannskapet foreslår å følge Kommisjonens forslag om at minst 25 pst. av merverdiavgifts-gapet må skyldes karusellsvindel, at direktivet skal utløpe etter 5 år og at unntak skal gjelde for alle varer og tjenester med verdi over 10 000 euro per faktura. Som Kommisjonen foreslår formannskapet også at Kommisjonen kan oppheve innvilget unntak dersom det har vesentlig negativ effekt på det indre marked. Nytt er imidlertid formannskapetets forslag om at Kommisjonens beslutning om opphevelse kan gjøres ugyldig ved enstemmighet i Rådet.

Skattekommissær Moscovici understreket at analyser viste at det mest effektive tiltaket mot merverdiavgiftsvindel vil være å innføre avgiftsplikt på intra-EU-transaksjoner, slik ECOFIN i fjor ga sin støtte til i rådskonklusjonene om det endelige merverdiavgiftssystemet.

Kommisjonen ønsker ikke at midlertidig unntak for omvendt avgiftsplikt ikke forsinker dette reformarbeidet, direktivets utløpsdato er derfor viktig.

Finansminister Babis fra Tsjekkia, ett av landene som ønsker å innføre omvendt avgiftsplikt, uttalte at formannskapetets kompromissforslag representerte et skritt i riktig retning. Tsjekkia er villige til å akseptere plikten til å utveksle informasjon om personer som kan flytte svindel til andre medlemsland. Imidlertid gjentok han sin motstand mot at Kommisjonen skal kunne oppheve unntak allerede etter 6 måneder, noe Tsjekkia mener er for kort tid til å evaluere den fulle effekten av omvendt avgiftsplikt. Østerrikes finansminister Schelling uttalte at det ikke var forsvarlig å implementere omvendt avgiftsplikt når unntaket kunne oppheves etter så kort tid.

De fleste medlemslandene som tok ordet, støttet at direktivet skulle utløpe etter fem år. Særlig var Slovenia og Sverige klare på at utløpsdatoen var viktig. Romania og Tyskland mente imidlertid at 5 års varighet var i korteste laget. I de andre spørsmålene var medlemslandene delte. Bulgaria pekte på at hjemmelen til å trekke unntak tilbake ikke kunne ligge i Rådet. Et land som har innført omvendt avgiftsplikt vil neppe stemme for tilbaketrekking, og dermed vil det aldri være mulig å oppnå enstemmighet. Den tyske finansministeren Schäuble uttalte at det var av stor betydning for ham at enstemmighetsprinsippet i Rådet ble respektert, og han var derfor svært tilfreds med formannskapetets forslag.

Rådets Legal Service redegjorde for sin vurdering av forslaget. Det er særlig tre elementer som vurderes. For det første vurderer Legal Service om midlertidig generell omvendt avgiftsplikt er det minst inngripende tiltaket for å redusere karusellsvindel i særlig rammede land. Den foreløpige vurderingen hos Legal Service er at Kommisjonens konsekvensanalyse ikke er tilstrekkelig på dette punktet. For det andre vurderes stemmereglene knyttet til tilbaketrekking av unntak i lys av at disse reglene er viktige for å avgrense tiltaket. Det tredje og kanskje vanskeligste punktet som vurderes er forenlighet. Fordi det er risiko for at omvendt avgiftsplikt fører til at svindel flytter til andre medlemsland, har forslaget egne regler for naboland, dvs. medlemsland som grenser til et annet medlemsland som har innført omvendt avgiftsplikt. Slike naboland må ikke oppfylle vilkårene knyttet til merverdiavgifts-gap og karusellsvindel for å innføre omvendt avgiftsplikt. Derimot er det tilstrekkelig at naboland kan vise at det foreligger en risiko for at svindel flytter dit som følge av innvilget unntak i en annen medlemsstat. Gjennom denne dominoeffekten kan det geografiske virkeområdet av forslaget bli vesentlig større enn forutsatt. Legal Service anser dette som svært problematisk.

Det tekniske arbeidet med forslaget vil fortsette. Formannskapet har lagt opp til at saken konkluderes i mai.

Peter Kažimír, Slovak Minister for Finance and Pierre Gramegna, Luxembourg Minister of Finance
Photo: European Union

Det europeiske semesteret – anbefalinger for euroområdet samlet

ECOFIN ble i januar enig om et utkast til rådsanbefalinger om den økonomiske politikken i euroområdet samlet. I disse konklusjonene avvises Kommisjonens tallfestede anbefaling om å føre en ekspansiv finanspolitikk svarende til inntil 0,5 pst. av BNP for euroområdet samlet. ECOFINs utkast til rådskonklusjoner fikk støtte i EUs toppmøte (DER) 9. mars.

I ECOFIN-møtet 21. mars ble rådsanbefalingene for euroområdet formelt vedtatt uten diskusjon. Disse inngår i det videre arbeidet med det europeiske semesteret.

Det europeiske semesteret – landrapporter og makroøkonomiske ubalanser

Kommisjonen la 22. februar frem den andre pakken med dokumenter i gjennomføringen av det europeiske semesteret. Den inneholdt de årlige landrapportene om den økonomiske situasjonen i medlemslandene, dybdeanalyser av land i prosedyren for makroøkonomiske ubalanser og en oversikt over oppfyllelsen av de landspesifikke anbefalingene for 2016-17 (gitt ved ECOFIN-vedtak i juli 2016 etter å ha vært godkjent av Det europeiske råd). I tillegg inneholdt pakken denne gangen en rapport om gjennomføringen av Finanspakten (Fiscal Compact) fra 2013, rapport om Italias statsgjeld samt rapport om feil i statistikk over offentlige finanser i Østerrike med tilhørende forslag om bot.

Temaene for møtet i ECOFIN 21. mars var landrapportene, gjennomføringen av landspesifikke anbefalinger for 2016-17 og dybdeanalysene av makroøkonomiske ubalanser.

Landrapportene analyserer det enkelte EU-lands utfordringer i den økonomiske politikken. Sentrale elementer er behovet for strukturreformer, gjennomføring av de landspesifikke anbefalingene for 2016-17 og dybdeanalyser av makroøkonomiske ubalanser i 13 land, som i november 2016 ble singlet ut for en nærmere gjennomgang.

Landrapportene utarbeides i tverrfaglige team internt i Kommisjonen. For første gang har Kommisjonen konsultert det enkelte medlemsland om innholdet i utkast til landrapport. Dette har bidratt til økt kvalitet i og eierskap til rapportene.

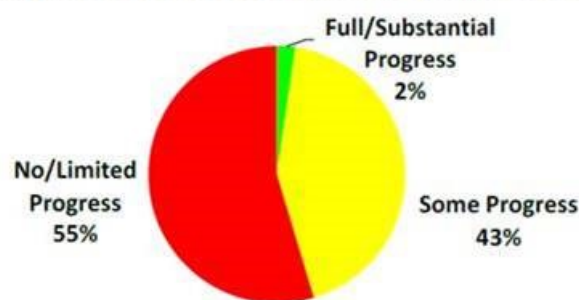
Landrapportene viser følgende hovedtendenser: 1) det er fremgang i arbeidet med å redusere de makroøkonomiske ubalansene, som har blitt rettet opp i enkelte land, 2) arbeidsledigheten har falt, men det er fortsatt store forskjeller mellom land, 3) fortsatt høy offentlig og privat gjeld i enkelte land, 4) det gjenstår fortsatt strukturelle hindre for økt økonomisk vekst og produktivitet, og 5) fortsatt svak banksektor i en del land som følge av store mengder misligholdte lån.¹

Kommisjonens dokumenter viser at siden innføringen av det europeiske semesteret og de første landspesifikke anbefalingene i 2011, er det over tid gjort merkbare fremskritt i oppfølgingen av anbefalingene. Innsatsen varierer imidlertid betydelig landene imellom.

Oppfølgingen av siste års landspesifikke anbefalinger har, som i tidligere år, imidlertid vært heller begrenset. Når det gjelder anbefalingene for 2016-17 har det vært gjort størst fremskritt i finanssektoren og arbeidsmarkedet, samtidig som det også har vært en viss fremgang i arbeidet med å bedre forretningsklimaet og fremme investeringer. Videre har det vært en svak ytterligere nedbygging av offentlig underskudd og gjeld. På den annen side har innsatsen for å åpne og øke konkurransen i produkt- og tjenestemarkedene vært begrenset. Det samme gjelder motarbeiding av sosial eksklusjon.

Nedenstående figur viser oppfølgingen av de landspesifikke anbefalingene for 2016-17.

Figure 1: Implementation of the 2016 Country Specific Recommendations

Source: [EGOV calculations](#) based on the Commission [Country Reports](#) (February 2017).

Basert på varslingsrapporten fra november 2016 har Kommisjonen gjennomført dybdeanalyser om makroøkonomiske ubalanser i 13 land – seks færre enn i fjor. Disse er Bulgaria, Finland, Frankrike, Irland, Italia, Kroatia, Kypros, Nederland, Portugal, Slovenia, Spania, Sverige og Tyskland, som alle også ble undersøkt i fjor.

¹ Det legges opp til en omfattende diskusjon av misligholdte lån i det uformelle ECOFIN-møtet 7. april. Man søker å komme frem til en samordnet tilnærming til problemstillingen på EU-nivå, men innsatsen må også trappes opp på nasjonalt nivå.

Basert på dybdeanalysene er Finland fjernet over land med makroøkonomiske ubalanser. Tyskland, Irland, Spania, Nederland, Slovenia og Sverige vurderes fortsatt å ha ubalanser. Mer alvorlig er de makroøkonomiske ubalansene i Bulgaria, Frankrike, Kroatia, Italia, Portugal og Kypros, der ubalansene kategoriseres som «for store». Kommisjonen vil i tiden fremover særlig følge opp Italia, Kypros og Portugal. Disse landene har betydelige strukturelle svakheter, svak fremdrift i arbeidet med å redusere makroøkonomiske ubalanser, lav produktivitet, høy gjeld og sårbar banksektor som følge av store mengder misligholdte lån. Kommisjonen vil gjennomgå de tre landenes nasjonale reformplaner nøye med sikte på å vurdere om ambisjonsnivået er tilstrekkelig høyt.

I ECOFIN-møtet 21. mars orienterte Kommisjonen om innholdet i vinterpakken. Deretter drøftet finansministrene oppfølgingen av de landspesifikke anbefalingene med særlig vekt på hvordan forretningsklimaet kan bedres. På dette området er det rom for forbedringer i de fleste EU-landene. Kun Danmark, Storbritannia og Sverige ligger på nivå med de beste i verden. Diskusjonen omfattet offentlig administrasjons rolle, tilgang til finansiering og produktmarkedsreguleringer. Spesifikke hindre som kan forklare manglende fremdrift innen disse områdene og hvilken rolle finansministrene kan spille for å bedre situasjonen ble drøftet.

Landrapportene og de horisontale analysene av disse vil - sammen med vekstundersøkelsens (Kommisjonens rapport november 2016 og ECOFIN-konklusjoner 27. januar) prioriteringer for den økonomiske politikken (strukturelle reformer, tiltak for å fremme investeringer og ansvarlig finanspolitikk) – danne grunnlaget for medlemslandenes nasjonale reformprogrammer samt stabilitets- (euroland) og konvergensprogram (ikke-euroland). Disse skal legges frem i løpet av april.

På grunnlag av rapportene fra medlemslandene, Kommisjonens vårprognose og Eurostats validering av statsregnskapene for 2016 vil Kommisjonen i mai presentere utkast til landspesifikke anbefalinger og evt. anbefalinger iht. Stabilitets- og vekstpaktens underskuddprosedyre.

G20s finansministtermøte i Baden-Baden 17.-18. mars

ECOFIN drøftet resultatet av G20s finansministtermøte basert på orienteringer fra det maltesiske formannskapet, Kommisjonen og vertslandet Tyskland. Møtet omfattet temaer som verdensøkonomien, utvikling i Afrika, internasjonale finansinstitusjoner, skatt, finansregelverk, betalinger og tiltak mot hvitvasking.

Norge er et av det tyske formannskapets to gjesteland i G20-kretsen. Finansminister Siv Jensen deltok i møtet.

G20-finansministrene møtes igjen 20.-21. april.

Oversikt over arbeid med finansmarkedssaker

Før møtet hadde rådssekretariatet sendt ut en [oversikt](#) over utviklingen i arbeidet med finansmarkedssaker.

ECOFIN-formann Scicluna og visepresident Dombrovskis ga en utdypende orientering.

Regelverkene som Rådet og Europaparlamentet uformelt er blitt enige om – pengemarkedsfondsforordningen, prospektforordningen og programmet for forbrukerstøtte – ventes alle å bli formelt godkjent av Europaparlamentet i april. Deretter vil de bli endelig vedtatt av Rådet.

Det har vært tre trilogimøter om forslagene om verdipapirisering, og et nytt vil finne sted 28. mars. Det er gjort fremskritt, men vanskelige saker som «tilbakeholds-raten» (retention rate), tilsynssystemet og autorisasjonsregimet for tredjeland gjenstår. Dombrovskis oppfordret finansministrene til å bidra positivt slik at et kompromiss med Europaparlamentet kan inngås i løpet av første halvår i år.

Det første trilogimøtet om forslaget til det reviderte hvitvaskingsdirektivet ble holdt samme dag som ECOFIN-møtet. Scicluna håpet at partene kan komme til enighet om direktivet før sommeren. Det samme gjelder forordningene om revisjon av venturekapitalfond og sosiale entreprenørskapsfond (EuVECA og EuSEF), der Parlamentet vedtok sin forhandlingsposisjon dagen etter ECOFIN-møtet.

Dombrovskis uttrykte håp om at ECOFIN i mai kunne ferdigstille forhandlingsposisjonen om den delen av «bankpakkeforslaget» av 23. november 2016 som gjelder kreditorhierarkiet ved bankkrisehåndtering.

Scicluna ba finansministrene om støtte til arbeidet med risikoreduksjon i banksektoren og et felles banksikringsfond for bankunionen (EDIS).

Ingen finansministre kommenterte oversikten og innspillene fra Scicluna og Dombrovskis.

Høring om europeiske finanstilsyn (ESAs – European Supervisory Authorities)

Visepresident Dombrovskis orienterte om at Kommisjonen samme dag iverksatte en høring om europeiske finanstilsyn (ESAs – European Supervisory Authorities). Formålet er å identifisere områder der finanstilsynenes effektivitet kan styrkes og forbedres. Mer koordinert og helhetlig tilsyn blir stadig viktigere, særlig for å utvikle og integrere EUs (EØS') kapitalmarkeder gjennom kapitalmarkedsunionen. Høringsfristen er 16. mai.

Lenken til konsultasjonen, som er sendt til Finansdepartementet og Finanstilsynet, ligger [her](#).

Finansmarkedsaker

Handlingsplan for detaljhandel med finansielle tjenester

I dag kjøper kun 7 pst. av EUs forbrukere finansielle tjenester fra en annen medlemsstat. Europakommisjonen offentliggjorde 23. mars 2017 en handlingsplan for å styrke den grensekryssende detaljhandelen med finansielle tjenester. Formålet er å fjerne hindre slik at europeiske forbrukere får større valgfrihet og bedre tilgang til finansielle tjenester i hele EU. Dette innebærer å styrke konkurransen og bedre valgmulighetene, slik at forbrukerne kan nyte godt av lave priser og bedre kvalitet uavhengig av om de handler finansielle tjenester innenlands eller i et annet EU-land. Tilbydere av finansielle tjenester bør også kunne høste fordelene av et mer integrert marked for detaljhandel med finansielle tjenester.

Pressemeldingen med handlingsplanen og øvrige dokumenter ligger [her](#).

Innovative elektroniske tjenester vil fremover være viktige drivere i utviklingen mot et mer integrert marked for finansielle tjenester. Kommisjonen har derfor iverksatt en høring om teknologi og dens innvirkning på den europeiske finanssektoren (såkalte «FinTech»). Se omtale lenger bak.

Valdis Dombrovskis: Vice President of the European Commission. Photo: European Union

Handlingsplanen har tre utgangspunkter:

- Øke forbrukernes tillit og styrke forbrukernes stilling ved kjøp av tjenester i eget land eller fra andre medlemsland.
- Redusere juridiske og regulatoriske hindre for bedrifter som vil tilby finansielle tjenester i andre EU-land.
- Støtte utviklingen av en innovativ digital verden som kan overvinne noen av de eksisterende hindre i det indre markedet.

På EU-nivå er det allerede gjennomført viktige tiltak for å skape et mer konkurransedyktig og tryggere forbrukermarked for finansielle tjenester. Dette omfatter betalingskontodirektivet, pantelånsdirektivet, forsikringsformidlingsdirektivet, handlingsplanen for kapitalmarkedsunionen, indre markeds-strategien, strategien for det digitale indre markedet og fornyelse av brukergruppen for finansielle tjenester (Financial Services User Group).

Handlingsplanen søker å fange opp gjenværende hindre for et mer integrert EU-marked for finansielle tjenester for forbrukerne. Tiltakene tar utgangspunkt i tilbakemeldingene i høringsrunden (grønnbok) i perioden desember 2015 – mars 2016. De tolv punktene i *handlingsplanen* er som følger:

1. Kommisjonen vil etter en REFIT-evaluering (vurdering av om regelverket er oppdatert og effektivt) foreslå en endring i forordningen om grensekryssende betalinger med sikte på å redusere gebyrene for grensekryssende transaksjoner mellom alle EU-land. Gjeldende forordning likestiller innenlandske og grensekryssende betalinger i euro – og ikke øvrige EU-valutaer.
2. Kommisjonen vil evaluere god og dårlig praksis i de meget lite gjennomsluktige «dynamiske valutaomregninger» (der kunden tilbys å betale i handlelandets eller egen valuta uten å kjenne omregningskursen). På grunnlag av dette arbeidet vil man vurdere de mest egnede fremgangsmåtene (styrke håndhevingen av eksisterende lovgivning, frivillige ordninger, forsterke lovverket) for å sette forbrukerne i stand til å velge det beste alternativet.
3. Kommisjonen vil utrede ytterligere skritt for å gjøre det enklere for forbrukerne å bytte til mer fordelaktige produkter/tilbydere også på andre områder (forsikring mv.) enn for betalingskonto. Arbeidet vil bygge på det som allerede er oppnådd gjennom betalingskontodirektivet.
4. Kommisjonen vil samarbeide med interessenter for å bedre kvaliteten på og påliteligheten av nettstedet som sammenligner finansielle produkter. Dette skal gjøres ved å fremme bruken av eksisterende prinsipper og gjennom frivillige sertifiseringsordninger.
5. Kommisjonen vil fullføre «REFIT»-gjennomgangen av motorforsikringsdirektivet. Basert på dette arbeidet vil Kommisjonen avgjøre hvilke endringer som er nødvendige for å bedre beskyttelsen av ofre ved trafikkulykker og å bedre grensekryssende anerkjennelse av erklæringer om skadehistorikk (som grunnlag for bonus)
6. Kommisjonen vil følge nøye med på gjennomføringen av avtalen nettverket av forbrukermyndigheter (CPC-nettverket - Consumer Protection Cooperation) med støtte av Kommisjonen har inngått med de fem største bilutleiefirmaer (65 pst. av markedet) om økt gjennomsluktighet i leiekontraktene. Overvåkingen vil særlig omfatte gjennomsluktig prising av forsikringsrelaterte elementer. Kommisjonen vil også vurdere om det er behov for ytterligere tiltak gjennom lovverket eller andre ordninger for å utvide transparensten til hele markedet.
7. Kommisjonen vil utrede måter som kan lette tilgangen til lån over landegrensene samtidig som man er sikret et høyt nivå av forbrukerbeskyttelse. I denne sammenheng vil Kommisjonen også vurdere hvordan man på en mer effektiv måte kan håndtere for høy gjeldseksposering blant forbrukere knyttet til kredittvirksomhet.
8. Kommisjonen vil undersøke nasjonale regler for forbrukerbeskyttelse og adferd for å vurdere om disse skaper uberettigede hindre for grensekryssende virksomhet.

9. Kommisjonen vil søke å innføre felles standarder for vurdering av kredittverdighet og prinsipper for utlån til forbrukere. I denne forbindelse vil man arbeide for å utvikle et minimumssett av data som skal utveksles mellom kredittregistre i grensekryssende vurderinger av kredittverdighet.
10. Basert på arbeidet i FinTech Task Force og den iverksatte høringsrunden vil Kommisjonen ta stilling til hvilke tiltak som er nødvendige for å støtte utviklingen av FinTech og et teknologidrevet indre marked for finansielle tjenester.
11. Kommisjonen vil legge til rette for grensekryssende bruk av elektronisk identifikasjon og «kjenn-din-kunde»-portabilitet, basert på eIDAS (forordningen om elektronisk eID og tillitstjenester), for å sette bankene i stand til å identifisere kunder digitalt.
12. Kommisjonen vil overvåke fjernsalgmarkedet for å identifisere potensiell forbrukerrisiko og forretningsmuligheter i dette markedet. På dette grunnlag vil man ta stilling til behovet for å endre fjernsalgskrav (herunder opplysningskrav).

De fleste av tiltakene i handlingsplanen for grensekryssende detaljhandel med finansielle tjenester planlegges gjennomført i løpet av 2017 og 2018. Når hindrene er fjernet og et stadig økende antall europeere handler finansielle tjenester over grensene, vil konkurransepresset gi fordeler til samtlige forbruker, også dem som fortsetter å handle finansielle tjenester innenlands.

Kommentarer

Handlingsplanen inneholder ikke regelverksforslag nå, men på sikt vil dette føre til regelverksendringer, som vil følge prinsippene i Better Regulation for bl.a. høringer og konsekvensanalyser. Planen setter opp veikartet for det videre arbeidet.

Kommisjonen vil ikke gå inn med regelverkstiltak der markedsdynamikken kan «ordne opp», men gjør det klart at den vil bruke konkurransereglene der det måtte være nødvendig. Det er et tydelig eksempel på at konkurransereglene ikke direkte inngår i de ulike strategiene, men er en viktig støttespiller gjennom håndheving (og innhenting av markedsinfo).

Oppdatering andre finansmarkedsaker

Revisjon av 4. hvitvaskingsdirektiv

Rådet vedtok sin forhandlingsposisjon til trilogien om det reviderte AMLD4 i desember. En viktig endring sml. med Kommisjonens forslag var at offentlig tilgang til reelle eierskap i kommersielle trustar og tilsvarende rettslige arrangementer begrenses til dem som kan demonstrere legitim interesse.

I fellesinnstillingen fra Europaparlamentets ECON-komité (Komiteen for økonomiske og monetære spørsmål) og LIBE-komité (Komiteen for borgernes rettigheter, rettslige og indre anliggender), som ble vedtatt (med 92 for, 1 mot og 1 avstående) 28. februar, foreslås Rådets tilgangsbegrensning reversert. Europaparlamentarikerne mener at EU-borgere skal ha tilgang til registre og reelt eierskap. Reelle eiere skal omfatte alle som eier minst 10 pst. i et selskap samt alle som for øvrig er involvert i en trust. Komiteene mener også at Kommisjonen må utvikle egne metoder for å svarteliste land – og ikke basere seg fullt ut på FATFs kriterier.

Pressemeldingen etter komitévedtaket ligger [her](#).

Første trilogimøte vant sted 21. mars. Forhandlingene kan ta tid ettersom partene står langt fra hverandre på flere punkter.

Verdipapirisering

Kommisjonen fremmet 30. september 2015 (samtidig med lanseringen av handlingsplanen for kapitalmarkedsunionen) forslag om en forordning om verdipapirisering, herunder av enkle, transparente og standardiserte aktiva (såkalt STS-verdipapirisering). Forslaget ble ledsaget av et forslag om lettelse i kapitalkravene for banker (CRR) ved STS-verdipapirisering. For Kommisjonen var STS-verdipapirisering ment å være et sentralt element i den tidlige fasen av kapitalmarkedsunionen.

Rådet vedtok sin forhandlingsposisjon til trilogiforhandlingene allerede i november samme år. I de viktigste elementene avviker denne ikke vesentlig fra Kommisjonens forslag. Europaparlamentet etablerte sin posisjon først i desember 2016. Et vesentlig avvik var at «tilbakeholds-raten» (retention rate = andelen av verdipapiret som utsteder må beholde selv) ble satt til 10 pst. vs. Kommisjonens forslag (og Rådets posisjon) om 5 pst. Samtidig forutsetter Parlamentet at alle investorer i verdipapirisering skal være EU-regulerte institusjonelle investorer eller investorer i jurisdiksjoner som Kommisjonen vurderer å ha ekvivalent regulering av institusjonelle investorer. Det vises til omtale av DG FISMA's arbeidsdokument om ekvivalens nedenfor. Parlamentet krever også økt transparens.

Det har nå vært holdt fire trilogimøter uten fremgang i de vanskeligste spørsmålene. De vanskeligste spørsmålene er de to ovennevnte om «tilbakeholds-raten» og tredjelandsinvestorers adgang.

Merknad

Mange markedsaktører mener at Parlamentets krav til «tilbakeholds-rate» kan gjøre verdipapirisering uinteressant.

PRIIPS-forordningen (forordningen om dokument med nøkkelinformasjon om sammensatte investeringsprodukter)

Europaparlamentet stemte i september 2016 ned Kommisjonens forslag til gjennomføringsregelverk for PRIIPS. Dette skyldes både uenighet om innholdet og at gjennomføringstidspunktet 1.1.2017 var for nær forestående.

Kommisjonen fremmet på denne bakgrunn 9. november 2016 et forordningsforslag om å utsette virketidspunktet for PRIIPS-forordningen med ett år – til 1.1.2018. Forslaget ble deretter raskt vedtatt av Parlamentet og Rådet.

Kommisjonen fremmet 8. mars 2017 [forslag](#) til delegert regelverk om utformingen av dokumentet med nøkkelinformasjon (KID), som fanger opp innsigelsene fra Europaparlamentet. Dette gjelder blant annet reviderte regler for fremstilling av ulike alternativer (fordelaktig, moderat og ufordelaktig utvikling). I tillegg vil det inneholde et «stress-scenario». Kommisjonen har ikke foretatt endringer i den underliggende metodologien for beregning av scenariene til tross for innvendingene fra Europaparlamentet. Det er grunn til å anta at Rådet og Parlamentet raskt vil godkjenne det nye forslaget til delegert regelverk.

Ekvivalens i finanssektoren

DG FISMA offentliggjorde 28. februar en [stabsrapport](#) om tredjelandsekvivalens i finanssektoren. Selv om det fra Kommisjonshold er blitt presisert at dette kun er en stabsrapport med en oversikt over fakta, er den blitt tolket som et signal fra Kommisjonen om at man vurderer å stramme opp kriteriene for ekvivalens. Ekvivalens gis til tredjeland som har regelverk og tilsyn på et angitt område (f.eks. EMIR) som tilsvarer EUs eget regelverk.

Ekvivalens har vært brukt overfor land med litt fjern tilknytning til EU-markedet. Med forestående brexit vil man stå overfor en tredjepart med meget nær tilknytning til dette markedet. Visepresident Dombrovskis uttalte 28. februar i Europaparlamentets økonomiske komité (ECON) at for Storbritannia er det behov for en mer inngående vurdering for å sikre finansiell stabilitet og unngå risiko for EUs økonomi.

Stabsrapporten og påfølgende uttalelser har skapt bekymring i City, som hadde sett for seg for seg en rask overgang til ekvivalens når «passport» faller bort ved brexit. Det er imidlertid ingen frister for å gi ekvivalens. For EMIR tok det over tre år å gi ekvivalens for USA-baserte sentrale motparter. Ekvivalens kan bli et sentralt punkt i brexit-forhandlingene.

Dombrovskis uttalte i samme møte at man ville følge utviklingen i USA, der den nye administrasjonen har signalisert gjennomgang av Dodd-Frank-regelverket, som ble etablert etter finanskrisen.

Her er også en oversiktlig [rapport](#) fra Europaparlamentet, datert 7. mars.

Basel-standarder

Arbeidet med å ferdigstille Basel III-standardene (som etter hvert er blitt kalt Basel IV i EU-kretser) for banker har tatt lengre tid enn planlagt. Særlig EU og USA har vært uenige om størrelsen på det såkalte kapitalgulvet. ECOFIN har ved flere anledninger krevd at de nye standardene ikke skal føre til vesentlig økte samlede kapitalkrav for europeiske banker. Kommisjonens visepresident Dombrovskis uttalte i september at det kunne være aktuelt å ikke gjennomføre de nye standardene i EU dersom belastningen på EU-bankene ble for stor.

Etter president-skiftet i USA fikk landets forhandlere (FED) ordre om å avvente signaler fra den nye administrasjonen før man ferdigstilte Basel IV. Nytt mandat foreligger ikke ennå.

Ifølge pressemelding etter Baselkomiteens møte 1.-2. mars ble det gjort fremskritt slik at forskjellene i syn har blitt redusert. Komiteen vil fortsette arbeidet med sikte på å nå en avtale. Se kort [pressemelding](#) fra Baselkomitéformann Ingves etter møtet. Baselkomiteen møtes igjen 14.-15. juni.

Baselkomiteens gruppe for tilsynsledere (Group of Central Bank Governors and Heads of Supervision), som ledes av ECBs Draghi, står særlig sentralt i arbeidet med Basel-standardene. Gruppen har avlyst sine to planlagte møter i år (i januar og mars).

Merknad

Obama-administrasjonen gikk inn for et høyt kapitalgulv. Det er ikke kommet konkrete signaler fra Trump-administrasjonen om akkurat dette spørsmålet, men presidenten har sendt ut en generell ordre om at bankreguleringene skal mykes opp.

Ivaretagelse av forbrukeres interesser i politikktutforming innen finansielle tjenester

Rådet og Europaparlamentet er uformelt blitt enige om et program for 2017-20 for å fremme forbrukernes interesse i politikktutforming innen finansielle tjenester. Programmet er en videreføring av et pilotprosjekt for perioden 2012-14 og en forberedelsesfase i 2015-16. Formålet har vært å gjenvinne forbrukernes tillit til finanssektoren etter finanskrisen i 2008-09.

Pressemeldingen om enigheten mellom Rådet og Parlamentet [her](#).

I pilotperioden ble det opprettet to ekspertsentre, Finance Watch og Better Finance, som har fått finansiell støtte over EU-budsjettet. De to sentrene har aktivt ivare tatt forbrukernes interesser i høringer, publikasjoner, møter og drevet annen påvirkning overfor beslutningstakerne på EU-nivå og nasjonalt.

Programmet for perioden 2017-20 har en ramme på 6 millioner euro til fortsatt finansiering av Finance Watch og Better Finance.

Høring om europeiske finanstilsyn (ESAs – European Supervisory Authorities)

Visepresident Dombrovskis orienterte om at Kommisjonen samme dag iverksatte en høring om europeiske finanstilsyn (ESAs – European Supervisory Authorities). Formålet er å identifisere områder der finanstilsynenes effektivitet kan styrkes og forbedres. Mer koordinert og helhetlig tilsyn blir stadig viktigere, særlig for å utvikle og integrere EUs (EØS') kapitalmarkeder gjennom kapitalmarkedsunionen. Høringsfristen er 16. mai 2017.

Lenken til konsultasjonen, som tidligere er sendt til Finansdepartementet og Finanstilsynet, ligger [her](#).

FinTech – høring

Kommisjonen iverksatte 23. mars en høring om teknologi og dens innvirkning på den europeiske finanssektoren (såkalt FinTech) for å få innspill til det videre arbeidet på området. Formålet er å videreutvikle Kommisjonens politikktilnærming til teknologisk innovasjon i finansielle tjenester.

Lenken til høringen ligger [her](#).

Høringen vil blant annet søke å avdekke hvorvidt lovgivnings- og tilsynsrammeverk fremmer teknologisk innovasjon i tråd med de tre hovedprinsipper om teknologisk nøytralitet, proporsjonalitet og integritet. Kommisjonen er interessert i tilbakemelding fra både tilbydere og forbrukere av finansielle tjenester.

Arbeidet på FinTech-området inngår som en viktig del av [handlingsplanen](#) for detaljhandel med finansielle tjenester, som ble lansert samme dag.

Høringen er åpen til *15. juni 2017*

Oversikter/taler

Visepresident Dombrovskis innlegg i Europaparlamentets finanskomité 28. februar, der han omtaler de fleste aktuelle finansmarkedsporteføljene, ligger [her](#).

EUs langtidsbudsjett 2014-20 – Midtveisgjennomgang

Europaparlamentets og Rådets vedtak i 2013 om langtidsbudsjettet (Multiannual Financial Framework (MFF)) 2014-20 har fastsatt et tak på forpliktelser (tilsagnsfullmakter) på 1 083 milliarder euro i løpende priser (svarende til 960 milliarder 2011-euro) og utbetalinger på 1 024 milliarder euro (908 milliarder 2011-euro).

Kommisjonens forslag til midtveisgjennomgang

Kommisjonen fremmet 14. september forslag til en midtveisgjennomgang av MFF 2014-20. Pressemeldingen med lenker til øvrige dokumenter ligger [her](#).

Kommisjonens forslag om tilsagnsfullmakter i midtveisgjennomgangen innebærer økt innsats til EUs hovedprioriteringer på om lag 11,4 milliarder euro (løpende priser) i perioden 2017-20. Av dette foreslås om lag 6,3 milliarder euro i friske midler og om lag 5,1 milliarder euro ved omprioriteringer fra andre budsjettposter. Den økte innsatsen omfatter særlig tiltak for økonomisk vekst og jobbskaping (særlig for ungdom), migrasjonstiltak og bistand (globalt Europa). Fordelingen på de ulike tiltakene fremgår av nedenstående tabell. I tillegg har Kommisjonen foreslått å øremerke 4,6 milliarder euro som stammer fra justeringer av nasjonale rammer for samholdspolitikk, til tiltak for å bekjempe ungdomsledighet, integrering av flyktninger, samt støtte til investeringer gjennom finansielle instrumenter i kombinasjon med en forlengelse av garantifondet for Juncker-kommisjonens investeringsplan (EFSI).

Forslagene om friske midler under innsatsområde *1a) Konkurranssevne for vekst og jobbskaping* fordeler seg på en rekke poster med størst beløp til Horisont 2020 (Forskning) og CEF-Transport (sammenkobling av transportnettverk). Økningen under utgiftskategori *1b) Økonomisk, sosial og territorial utjevning* planlegges i sin helhet å medgå til initiativet for å redusere ungdomsarbeidsledighet. Forslaget om friske midler til utgiftskategori *3 Sikkerhet og statsborgerskap* vil i sin helhet medgå til eksisterende migrasjonstiltak. Forslagene om økte tilsagnsfullmakter under utgiftskategori *4 Globalt Europa* omfatter etableringen av en ekstern investeringsplan for samarbeidsland i Afrika og EUs naboskapsland, som vil støtte investeringer med utgangspunkt i samme prinsipper som EFSI. I denne forbindelse har Kommisjonen blant annet foreslått å etablere et fond for bærekraftig utvikling (EFSD), en EFSD-garanti og EFSD-garantifond. Formålet er å forebygge årsakene til migrasjon.

Kommisjonens forslag til omprioriteringer skal i all hovedsak brukes til påfyll til garantifondet (EFSI) i forbindelse med utvidelsen av Juncker-kommisjonens investeringsplan, initiativet for ungdomsledighet og fondet for bærekraftig utvikling. I tillegg foreslår Kommisjonen ulike tiltak for å øke EU-budsjettets evne til å handle raskt og hensiktsmessig ved kriser og uforutsette hendelser, samt å tilpasse seg til endrede prioriteringer. Blant tiltakene er å utvide gjeldende fleksibilitetsinstrument og nødhjelpsreserven. I tillegg ønsker Kommisjonen å etablere en ny krisereserve for å håndtere EU-interne kriser (som en evt. ny migrasjonskrise) og hendelser med alvorlige humanitære og sikkerhetsmessige konsekvenser.

Kommisjonen fremfører at det opprinnelige langtidsbudsjettet 2014-20 og konkrete tiltak foreslått i midtveisgjennomgangen kan holdes innenfor budsjettaket vedtatt i 2013. Betalinger knyttet til utnyttelse av spesialinstrumentene må imidlertid dekkes utover budsjettaket. (Spesialinstrumentene består av fleksibilitetsinstrumentet (som gir mulighet til å overføre midler mellom innsatsområder og år), nødhjelpsreserven (Emergency Aid reserve – EAR),

EUSF (European Union Solidarity Fund)) og EGF (European Globalisation Adjustment Fund. I tillegg kommer den nye krisereserven (European Union Crisis reserve).) Overskridelsen av MFFs betalingsramme kan totalt komme opp i 27,65 milliarder euro for perioden 2017-20.

Rådets posisjon

Rådet ferdigstilte sin forhandlingsposisjon 7. mars. 26 medlemsland var enige allerede i november, men Italia nedla veto fordi revisjonen la for liten vekt på solidaritet. Storbritannia avsto fra å stemme. Italia opphevet vetoet etter at Kommisjonen hadde kommet med en erklæring om at den vil foreslå økte bevilgninger til ungdomsarbeidsledighet og migrasjon ved negativ utvikling på disse områdene.

Rådets ramme for tilsagnsfullmakter er 6009 millioner euro for årene 2017-20 (en del er allerede innarbeidet i det vedtatte 2017-budsjettet). I Rådets innstilling ligger det imidlertid inne en forutsetning om kutt (omdisponering) på samlet 945 millioner euro, som vil bli identifisert i forhandlingene om de årlige budsjettene. Av dette skal 875 millioner euro tas fra budsjettkategori 1a) Konkurranssevne for vekst og jobbskaping og 70 millioner fra 4) Globalt Europa. Reelt er dermed økningen 5064 millioner euro. For budsjettområdet 1a) innebærer at hele økningen vil måtte finansieres med kutt innenfor samme kategori.

Sammenlignet med Kommisjonens forslag har Rådet redusert tilsagnsfullmaktene til de ulike tiltakene under budsjettområde 1a) og økt innsatsen til initiativet for å bekjempe ungdomsarbeidsledighet. De øvrige er holdt uendret.

I tillegg har Rådet strammet kraftig inn i Kommisjonens forslag om budsjettets fleksibilitet. Av Kommisjonens forslag om en økning på 27,65 milliarder euro har Rådet akseptert 692 mill. euro. Kommisjonens forslag om en ny krisereserve ble avvist. Videre skal ikke midtveisgjennomgangen gi anledning til å finansiere de særlige fleksibilitetsinstrumentene utover det fastsatte taket for betalinger i MFF 2014-20.

Rådet har også forkastet Kommisjonens forslag om å fjerne begrensningen på bruken av den globale marginen (overføre ubrukte forpliktelsesbevilgninger i ett år til senere år) for tilsagnsfullmaktene. Denne var i opprinnelig MFF vedtatt kun å kunne brukes til politikkområder knyttet til vekst og jobbskaping. Kommisjonen foreslo også å avskaffe det årlige taket for den globale marginen for betalinger i 2018-20. Dette skulle innebære at mindreforbruket i et tidligere år kan medføre tilsvarende overskridelse av betalingstaket i senere år. Rådet har gått inn for at betalingstakene i 2018, 2019 og 2020 maksimalt kan økes med hhv. 7, 11 og 13 milliarder euro. For 2019 og 2020 er dette 2 milliarder euro høyere enn i opprinnelig MFF. Økningen er gjort for å unngå for store betalingsetterslep inn i neste langtidsbudsjettperiode (slik tilfellet var fra den forrige til den nåværende MFF).

Etter at Italia hadde hevet vetoet, ble Rådets posisjon vedtatt i Rådet for almenne saker) med to avstående stemmer. I vedtaket har man også søkt å ta hensyn til noen av de tidlige innspillene fra Europaparlamentet.

Sammenstilling

Kommisjonens og Rådets holdning til økte bevilgningsfullmakter er som følger:

Mid-Term Review	EUR millions (in current prices)	
	Kommisjonen	Rådet/Europarlamentet
Heading 1A Comp. for growth & jobs:	1 400	875
Horizon 2020	400	200
CEF-Transport	400	300
Erasmus+	200	100
COSME	200	100
Prolongation of EFSI	150	150
WIFI4EU	50	25
Heading 1B Social, Economic and Territorial Cohesion	1 000	1 200
Youth unemployment initiative	1 000	1 200
Heading 3 Security & citizenship:	2 549	2 549
European Border and Coast Guard, EUROPOL, EU Agency for Asylum, Dublin common asylum system, Emergency support within the Union, Entry/Exit system	2 549	2 549
Heading 4 Global Europe:	1 385	1 385
Partnership framework process	750	
European Fund for Sustainable Development	250	
Macro-financial assistance	270	
External Lending Mandate	115	
TOTAL	6 334	6 009 ¹⁾

1) Fra dette beløpet skal det i de årlige budsjettforhandlingene identifiseres kutt (omdisponering) på 945 millioner euro – med 875 millioner euro under 1a) og 70 millioner euro under kategori 4)

Europaparlamentets behandling

Europaparlamentet har i en tidligere generell behandling i hovedsak støttet Kommisjonens forslag til midtveisgjennomgang, men ment at man kunne ha gått lengre i å øke bevilgningene under de ulike programkategoriene.

Europaparlamentet kan enten vedta eller forkaste Rådets innstilling om midtveisgjennomgangen (følger ikke den vanlige medbestemmelsesprosedyren). Selv om Rådets posisjon er klart strammere enn Kommisjonens (og enda lengre unna Parlamentets generelle holdning), er dette bedre enn ingen midtveisgjennomgang.

Europaparlamentets budsjettkomité besluttet 27. mars med 21 mot 3 stemmer og 2 avstående å støtte Rådets innstilling. Komiteen gjorde det samtidig klart at pakken på 6 milliarder euro anses som et «referansebeløp», som vil bli vurdert i de årlige budsjettforhandlingene under hensyn til konkrete omstendigheter på det aktuelle tidspunktet.

Videre prosess

Den videre prosessen er nå avstemming i Europaparlamentets plenumssamling 5 april. Deretter vil Rådet måtte vedta midtveisgjennomgangen formelt ved enstemmighet (i avstemming som krever enstemmighet, regnes avholdenhet fra å stemme som aksept). Dersom Rådets forhandlingsposisjon skulle bli forkastet av Parlamentet eller Rådet, ville trolig midtveisgjennomgangen blitt avlyst.

Kommentarer

De konkrete økte bevilgningene det ligger an til i midtveisgjennomgangen er isolert sett relativt beskjedne (½ pst. av totalrammen), særlig når en tar hensyn til at langtidsbudsjettet 2014-20 ble foreslått med utgangspunkt i den daværende Barroso-kommisjonen prioriteringer. Langtidsbudsjettet inneholdt blant annet ikke midler til den storstilte investeringsplanen, som Juncker foreslo som Kommisjonspresidentkandidat i 2014. For å få denne på plass måtte det tas 8 milliarder euro fra EU-budsjettet til en gradvis oppbygging av garantifondet i investeringsplanen (EFSI). Det ble gjort ved å redusere langtidsbudsjettets avsetninger til Horisont 2020 med 2,2 og Connecting Europe Facility (CEF) med 2,8 milliarder euro, mens 3 milliarder euro finansieres fra budsjettets marginer (fleksibilitetsinstrumentet) frem til 2020. Juncker-kommisjonen ønsker generelt mer vekt på vekstfremmende tiltak. I tillegg har man fått en betydelig migrasjonskrise, som ikke var forutsett da langtidsbudsjettet ble vedtatt i 2013.